

Szabó József

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Az Országos Műemléki Felügyelőség figyelmébe:

Védjek meg az albertfalvai ásásokat új, gazdag leleteit

Forrás:

Magyar Nemzet

1960. okt. 8.

Osztályozás

902.6

Albertfalva

"1960"

Személy

A Budapesti Történeti Múzeum régészeti osztályának a XI. kerületben végzett ásatai az elmúlt hetekben újabb sok és nagyértékű lelettel gazdagították római kori köemlékeinket. A régészek most már világszerte »*albertfalvai ókori leletek*« néven ismerik a Duna albertfalva—budafoki szakasza mentén korábban feltárt római, úgynevezett »*kis Castrumot*« és a hajdani nagy hadiút, a Passau—Braila közötti limes út itt kiásott egyik részét, meg a többi római kori érdekes romemléket.

Négy római lakóház

Ezek a leletek sok külső vonásukban hasonlítottak az aquincumi és belső óbudai ókori köemlékekhez. A feltárás sikere buzdította a régészeket három év előtt, hogy ezen a hatalmas, körülbelül negyvenholdas terepen folytassák a kutatást.

Az ásásokat dr. Nagy Tibor osztályvezető-régész irányításával a kis Castrum északi részén a Budafoki út felé kiindulva folytatták. Ugyanis megtalálták az 1 méter 40 centi széles erős táborfal több mint 30 méteres maradványát, a fal mentén pedig kelet-nyugati irányban előkerült egy 8 méter szélességű kavicsos út maradványa. Ez a lelet már arra biztató, hogy érdemes megkeresni a táborkörnyéki lakótelepülés nyomait is. A kutatási terület nagyon kedvező, mert a XI. kerületi Hunyadi János utca Duna-parti oldala alig beépített tájék.

Körülbelül két héttel ezelőtt került elő az első polgári lakóépület romja. Az épületrom egyik legnagyobb szobájában értékes, 6x7 méter nagyságú vörös terrazzo-burkolatú padlót találtak. A ház alól pedig vályogfalas lakóépület került elő, padkával, tűzhellyel. Megtalálták a kőépület szépen kikövezett udvarát is. A kőház alatti vályogépítkezés úgynevezett kora római kori lelet, tehát az első századból való.

Az első nagy értékű rom feltárása óta több olyan kemence került elő, mint amilyeneket annak idején az aquincumi polgárváros feltárasakor találtak. Kiástak még három másik lakóházat. Valamennyi rom nagyobb kőépület romja. És mindegyik alatt rátaláltak az első századi padkás beásásokra, a búboskemencékre, szép zárófalakra, több raktárveremre s egy nagy, 3 méter-

nél mélyebb kútra. A kútból csatorna vezet ki az udvaron levő itatóvályúhoz.

A „második Aquincum”

— Az eddigi eredmények arról győznek meg — mondta Nagy Tibor, végigvezetve a feltárások és érdekes romok környékén —, hogy megtaláltuk a második polgárvárost. Ezúttal Budapest déli határában. A környezet teljesen érthetővé teszi számunkra, hogy a *lakosság meglepedett a katonai tábor környékén*. A budafoki hegyek lankái biztosították számukra a termelés lehetőségét. Abban a korban itt már ekés földművelés folyt.

A rómaiak ekés földműveléséről beszélgetünk, s ugyanakkor megcsodálhatunk egy friss leletet: 60 centiméter agancskapát.

Szarvas agancsból készítették. Rózsáit levágták, s csak a középső ágát hagyták meg kihegyezve.

Azt mondja Nagy Tibor:

— Rejtélyes földművelő eszköz, mert *ilyet a paleolitik korszakban használtak*. Pedig a feltárások körülményeiből bizonyos, hogy ezzel az agancskapával is rómaiak kapáltak.

Bizonyíték: a kapa közelében gyönyörű, római készítésű faragott kőkonzol került elő. Álló alak, mellét kifeszíti. Mellette borostyánból készített lelvédiszes tárgyak is előkerültek.

Iparosműhelyek, dísz tárgyak, munkaeszközök

A negyedik feltárt lakóház egyik legszebb régészeti lelete a kőszegélyes, díszes kavicskövezésű udvar és a kikövezett raktárverem és kemence. Falán sok égési nyom — a faszemes tüzelés bizonyítéka! A ház mellett nagy iparosműhely romjait ásták ki. Itt is előkerült a korábbi építkezés nyoma, az agyagos-vályogos szomszédságában, nem pedig a leletekre épüljön ez utóbbi tervezett út. A régészek tiltakozása azonban kevés. Itt az Országos Műemléki Felügyelőség határozott állásfoglalására van szükség.

Az ásások érdekes területét bejárva, a magunk részéről is a műemléki felügyelőség figyelmébe ajánljuk a XI. kerületi ásások eredményeit: feltétlenül meg kell védeni a szép és érdekes leleteket.

Szabó József

diútból a lakó- és iparosteleg felé vezető 5 méter széles kövezett belső utat.

Az útnak a lakóházak felé eső részén a minap egyetlen kis szobából álló ház romjára bukkantak. A mai garzonlakás ókori elődje — mondják a régészek. Most a fürdőt keresik, mert a jelek szerint hamarosan előkerülnek, talán még az ásások őszi befejezése előtt, egy fürdő köemlékei is.

A romok alatt talált apró leletek közül különös régészeti értéknek számít a borostyánból készített és finoman megmunkált varrótű. Olyan, mint napjainkban egy jókora zsákvarrótű. Találtak borostyánhajtűket, hajcsatokat és egyéb dísz tárgyakat. Ezeket vagy *Sabáriában*, esetleg *Aquileában* csiszolták. Érdekes egy domborműves díszítésű sigylata tál, melyet roncsokban találtak meg, s majd a télen restaurálnak. Domborműves külsején szifinksz látható. A rajzolt alakot bélyegzővel préselték a cseréptálra.

Építsék máshol az utat!

A Hunyadi János utcai új feltárás már olyan állapotban van, hogy a TIT által vezetett érdeklődő kirándulókat is szívesen látnának itt a régészek. Nagy Tibor azonban búcsúzásul elpanaszolja, hogy ezt a legfrissebb értékes feltárást, mely már konzerválásra is alkalmas, az a veszély fenyegeti, hogy a Duna-parton dolgozó Homokkikészítő Vállalat éppen a leletek fölé tervezi egy köves út építését. Ha ez az út megépül, nemcsak esztétikai szempontokat sért, hanem megrongálna nagyon értékes kultúrtörténeti leleteket is. A terep északi részén már épült egy út. Ez a második megépítendő út az itt megforduló tehergépkocsik körforgalmát bonyolítaná le. Semmi akadály, hogy a korábban épített út közvetlen szomszédságában, nem pedig a leletekre épüljön ez utóbbi tervezett út. A régészek tiltakozása azonban kevés. Itt az Országos Műemléki Felügyelőség határozott állásfoglalására van szükség.

Az ásások érdekes területét bejárva, a magunk részéről is a műemléki felügyelőség figyelmébe ajánljuk a XI. kerületi ásások eredményeit: feltétlenül meg kell védeni a szép és érdekes leleteket.